पुस्तिका

उत्पादनको लोगो

अटल पेन्सन योजना

जनधन देखि जनसुरक्षा सम्म

भारत सरकारद्वारा सुनिश्चित पेन्सन

(पेन्सनविहिन समाज देखि पेन्सन युक्त समाजको लक्ष्य लिएर भारत सरकारको ऐतिहासिक पहल)

....

[1] यस योजना भारत सरकारद्वारा अनुमोदित विषय हो।

अटल पेन्सन योजनाबारे संक्षिप्त जानकारी

- भारत सरकार गरीववर्गको वृद्ध अवस्थाको सुरक्षित आयबारे चिन्तित छ यसैकारण उनीहरूलाई सक्षम सेवानिवृत्तका निम्ति जोगाड गर्न प्रोत्साहित गर्दछ। असंगठित क्षेत्रहरूमा काम गर्ने श्रमिकहरूको लामो खत्रालाई सम्बोधन गर्न अनि असंगठित क्षेत्रका श्रमिकहरूलाई सेवानिवृत्ति लिन स्वेच्छाले जोगाड गर्न प्रोत्साहन गर्दछ।
- यहीँ लक्ष्यलाई राखेर भारत सरकारद्वारा यसैकारण नयाँ योजना “अटल पेन्सन योजना” (एपीवाई)1 2015-16 बजेट सत्रमा घोषणा गरियो। एपीवाई पेन्सन योजना भारतका असंगठित क्षेत्रमा कार्य गर्ने सबै नागरिकवर्गमा केन्द्रित योजना हो।
- एपीवाई सरकारको योजना हो जसलाई पेन्सन निधि नियामक एवं विकास प्राधिकरण (पीएफआरडीए) मार्फत एनपीएस शिल्पविधाद्वारा व्यवस्थापन गरिन्छ।

अटल पेन्सन योजनाको विशिष्टता

- एपीवाई योजना अन्तर्गत उपभोक्ताले निम्नतम मासिक पेन्सन रू. 1000/- देखि रू. 5000/- निश्चित रूपले पाउनेछ।
- निम्तम पेन्सन सुविधाको सुनिश्चित भारत सरकारले गर्नेछ।
- मोठ योगदानको ५०% अथवा वार्षिक रू १००० एवं केही कम भारत सरकारको पक्षबाट सह-योगदान गर्नेछ। सरकारले कुनै पनि वैधानिक सामाजिक सुरक्षा योजनाहरूले आवद्ध नभएका अथवा कर भुक्तन नगर्नेहरूलाई सह-योगदान गर्नेछ।
- भारत सरकारले १ जुन २०१५ देखि ३ दिसम्बर २०१५ सम्म एपीवाई योजनामा सामेल हुने उपभोक्ताहरूलाई आगमी पाँच वर्षका निम्ति अर्थात २००१५-१६ देखि २०१९-२० सम्म सह-सहायता गर्नेछ। एपीवाई योजना अन्तर्गत सरकारको पक्षबाट सह-सहायता अनुरूप प्रदान गर्ने लाभ 5 वर्ष भन्दा धेर सबै उपभोक्ताहरू लगायत स्वनिर्भर लाभार्थीहरूलाई दिइनेछैन।
- सबै बैंक खाता धारकहरू यस एपीवाई योजनामा सामेल हुन सक्छन्।

योग्यता

- एपीवाई भारतका 18-40 वर्ष उमेर पुगेकाहरूको निम्ति लागु हुनेछ।
- आधार केवाईसीको पहिलो प्राथमिकता हुनेछ। उपभोक्तालाई आधार अनि मोबाइल नम्बर योजनालाई व्यवस्थित सञ्चालनको निम्ति सिफारिस गरिन्छ। यदि पञ्जिकरणको समयमा नभए आधार विवरण पछिबाट उपलब्ध गर्न पर्नेछ।

पुस्तिका

समयमा नतिर्दा लाग्ने शुल्क

बैंकले समयमा भुक्तान नगरे अतिरिक्त शुल्क लिनेछ, जुन शुल्क निम्नतम रू. 1 देखि रू. 10 प्रति महिना हुनेछ जसबारे तल देखाइएको छ :-

- रू. 100/- सम्म योगादन प्रति महिना भए रू. 1 प्रति महिना लाग्नेछ।
- रू. 101 देखि 500 सम्म योगदान भए रू. 2 प्रति महिना लाग्नेछ।
- रू. 501 देखि 1000 सम्म योगदान भए रू. 5 प्रति महिना लाग्नेछ।
- रू. 1001 सम्म योगदान भए रू. 10 प्रति महिना लाग्नेछ।

निर्धारित राशीको ब्याज/जरिमाना उपभोक्ताद्वारा सङ्ग्रह गरिएको पेन्सनको एउटा भाग रहनेछ।

उपभोक्तालाई आवश्यक जानकारी :

योगदान राशीको भुक्तान अनियमितता भएमा निम्नलिखित कुराहरूको नेतृत्व हुनेछ:-

- 6 महिना पछि खाता अचल हुनेछ।
- 12 महिना पछि खाता ठप्प हुनेछ।
- 24 महिना पछि खाता बन्द हुनेछ।

उपभोक्ताहरूले बैंक खाताबाट योगदान राशी स्वत कटौतीको निम्ति पर्याप्त धन सुनिश्चित गर्नुपर्छ।

निकास :

60 वर्षको उमेर पुग्दा :
एपीवाईबाट 60 वर्षको उमेरमा वर्षभरीको 100% पेन्सन धनको साथ बाहिर निस्कन पूर्ण अनुमती छ। बाहिर निस्केको खण्डमा पेन्सन उपभोक्तालाई प्राप्त हुनेछ।

कुनै कारणवस उपभोक्ताको मृत्यु भएको खण्डमा :
कुनै कारणवस उपभोक्ताको मृत्यु भएको खण्डमा पेन्सन पति अथवा पत्निले पाउनेछ, यदि दुवैको (पति/पत्निको) मृत्यु भएको खण्डमा पेन्सन मनोनीत व्यक्तिलाई फिर्ता दिइनेछ।

60 वर्षको उमेर अघि नै छोड्नु:
60 वर्षको उमेर पुग्न अघि छोड्न अनुमति दिइनेछैन, यद्यपी कतिपय स्वीकारयोग्य कारणहरूमा जस्तै – उपभोक्ताको मृत्य भएमा अथवा घातक रोग लागेमा अनुमति दिइनेछ।

मासिक योगदान सूचक तालिका

भर्नाको उमेर	रू. 1000/- को मासिक पेन्सन	रू. 2000/- को मासिक पेन्सन	रू. 3000/- को मासिक पेन्सन	रू. 4000/- को मासिक पेन्सन	रू. 5000/- को मासिक पेन्सन
18	*42*	*84*	*126*	*168*	*210*
20	*50*	*100*	*150*	*198*	*248*
25	*76*	*151*	*226*	*301*	*376*
30	*116*	*231*	*347*	*462*	*577*
35	*181*	*362*	*543*	*722*	*902*
40	*291*	*582*	*873*	*1164*	*1454*

अधिकृत:

पेन्सन निधि नियामक एवं विकास प्राधिकरण

पहिलो तला, आईसीएडीआर बिल्डिङ, प्लट न. 6, वसन्त कुञ्ज

इन्स्टिट्यूसनल क्षेत्र, फेज - 2, नयाँ दिल्ली -110070